

สภาพและปัญหา การดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

State and Problems of the Operations on Internal Control of Schools

under the office of Secondary Educational Service

ณัฐพงษ์ ไชยวงศ์คต *

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา วงษ์สวัสดิ์ **

ดร.เทพรังสรรค์ จันทรงษ์ ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหา การดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน 2) เปรียบเทียบสภาพและปัญหา การดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน 3) เปรียบเทียบสภาพและปัญหา การดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน ตามขนาดของโรงเรียน 4) หาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2,188 คน และกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 672 คน โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test ชนิด(One Way ANOVA) ความแตกต่างทดสอบรายคู่ โดยวิธีการของ LSD

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัญหาการดำเนินงานการควบคุมภายใน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง
3. การเปรียบเทียบระดับสภาพการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน
4. การเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน
5. การเปรียบเทียบระดับสภาพการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ

คำสำคัญ : การควบคุมภายใน

* ครูศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ทางสถิติที่ระดับ .01

6. การเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานการควบคุมภายใน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ คือ ด้านกิจกรรมควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล

ABSTRACT

This study aimed to 1) investigate states and problems in implementing the school internal control in schools under the Office of the Secondary Educational Service Area 23 as perceived by those concerned with different position status attained, 2) compare states and problems in the school internal control implementation in the opinions of those concerned with different position status attained, and 3) find out guidelines to implement the school internal control in the schools. The population of this study consisted of 2,188 teachers in the schools in the academic year 2014. The size of the samples was 672 participants using Krejcie and Morgan's Table through multi-stage random sampling. A tool employed was a questionnaire regarding states and problems on the school internal control application in the schools. Statistics applied included percentage, mean, standard deviation, F-test (One-Way ANOVA), pairwise test using LSD Method.

Findings were as follows:

1. The analysis of the states on the school internal control application in the schools revealed that it was at the moderate level.
2. The analysis of the problems on the school internal control operation in the schools indicated that it was at the moderate level.
3. The comparison of the states on the school internal control implementation in the schools based on the state status attained found that: There were no significant differences in the states of the school internal control application in the schools based on the state status attained.
4. The comparison of the problems on the school internal control implementation in the schools based on the state status attained found that: There were no significant differences in the problems of the school internal control operation based on the state status attained.
5. The comparison of the levels of the states on the school internal control application in the schools based on the school size revealed that: The states on the school internal control implementation in the schools based on the school size differed at the .01 level of significance.
6. The comparison of the levels of the states and problems on the school internal control application in the schools based on the school size revealed that: The problems on the school internal control application in the schools based on the school size were significantly different at the .05 level.

7. The guidelines of the operation on the school internal control in the schools in the perception of the experts comprised the following aspects: control activities, information and communications, and monitoring and evaluation.

Keywords: Internal Control.

ภูมิหลัง

ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 เพื่อให้หน่วยรับตรวจมีแนวทางในการจัดระบบการควบคุมภายใน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของประเทศไทยโดยรวม การควบคุมภายในเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยรับตรวจจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของหน่วยรับตรวจจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยรับตรวจด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. 2544 หน้า 1-4) ระบบการควบคุมภายในเป็นกลไกสำคัญในการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ หมายรวมถึงสำนักงานการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาที่จะทำให้การปฏิบัติงาน และการจัดการของหน่วยงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ ภารกิจ วัตถุประสงค์ เนื่องจากระบบการควบคุมภายในเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการป้องกันและรักษาทรัพย์สิน ของหน่วยงาน ช่วยให้การใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้การปฏิบัติงานในขั้นตอนต่างๆ เป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน ในปัจจุบันหากหน่วยงานต่างๆ ไม่มี การจัดการที่ดี หรือไม่มีการกำกับดูแลที่ดี ไม่มีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม โอกาสเสี่ยงที่อาจเกิดความผิดพลาดในการดำเนินงานของหน่วยงานจะมีมาก ดังนั้น ผู้บริหารระดับสูงมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย และมาตรการควบคุมของหน่วยงาน จึงควรจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 รวมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกระดับในหน่วยงาน ควรให้ความร่วมมือและสนับสนุนปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานที่กำหนดขึ้น และพัฒนาให้ระบบการควบคุมภายในทันสมัยอยู่เสมอ และการปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน จะสำเร็จหรือดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ต้องอาศัยผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ในเรื่องระเบียบเป็นอย่างดี ส่วนผู้บริหารต้องบริหารงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยอาศัยหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี และให้งานสอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วย การกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ผสมผสานกันเพื่อลดความผิดพลาดบางเรื่องที่จะเกิดขึ้น เป็นการใช้ทรัพยากร และดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นอันจะส่งผลดีต่อสถานศึกษา (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. 2544 หน้า 1-4)

การที่สถานศึกษาจะจัดวางระบบการควบคุมภายในตามมาตรฐานการควบคุมภายใน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ซึ่งมีองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบ คือ สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมควบคุม สารสนเทศและ

การสื่อสาร การติดตามและประเมินผล ให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ในเบื้องต้นผู้บริหารต้องจัดให้มีสภาพแวดล้อมการควบคุมที่ดีในองค์กรซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรมีความรับผิดชอบและเข้าใจขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตนเอง และบุคลากรดังกล่าวจะต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเพียงพอ นอกจากนี้บุคลากรดังกล่าวจะต้องยอมรับและปฏิบัติตามนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงาน รวมถึงข้อกำหนดด้านจริยธรรมที่กำหนด โดยเฉพาะในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต เกี่ยวกับการวางแผนการปฏิบัติตามแผนการควบคุมดูแล และการติดตามผลนั้นเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการควบคุมภายใน ที่ต้องดำเนินการให้บุคลากร ในสังกัดปฏิบัติให้เป็นไปตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนดไว้ซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจในผลงานที่รับผิดชอบ (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. 2544 หน้า 1-2)

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาของการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 อยู่ในระดับใด
2. สภาพและปัญหาการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. สภาพและปัญหาการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามขนาดโรงเรียนมีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
4. แนวทางการพัฒนาส่งเสริมการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงานการควบคุมภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยมีความมุ่งหมายดังนี้

1. สภาพและปัญหาการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
2. สภาพและปัญหาการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน
3. สภาพและปัญหาการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามขนาดโรงเรียนมีความแตกต่างกัน
4. แนวทางการพัฒนาส่งเสริมการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการศึกษาสภาพและปัญหา การดำเนินงานการควบคุมภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการควบคุมภายในตามมาตรฐานการควบคุมภายใน ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 130 คน หัวหน้าฝ่าย จำนวน 180 คน ครูผู้รับผิดชอบงานการควบคุมภายในโรงเรียน จำนวน 45 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,833 คน รวมทั้งหมด จำนวน 2,188 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ปีการศึกษา 2557

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 672 คน จาก 45 โรงเรียน โดยจำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 130 คน หัวหน้ากลุ่มงาน จำนวน 180 คน ครูผู้รับผิดชอบงานการควบคุมภายในโรงเรียน จำนวน 45 คน และครูผู้สอน จำนวน 317 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม สภาพและปัญหา การดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พร้อมทั้งแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยเป็นผู้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพและปัญหา การดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง
2. การเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหา การดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน
3. การเปรียบเทียบระดับสภาพการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01
4. การเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
5. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ คือ
 - 5.1 ด้านกิจกรรมควบคุม ผู้บริหารควรมีการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิด ประชุมชี้แจงให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ จัดให้มีมาตรการป้องกันและดูแลทรัพย์สินของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด นิเทศกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรในการปฏิบัติงาน มีการจัดทำเอกสารหลักฐานที่สำคัญอย่างถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน
 - 5.2 ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล ประมวลผล มีการจัดทำเอกสารสำคัญต่างๆ เป็นหมวดหมู่ การนำเอาข้อมูลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมาใช้ในการตัดสินใจในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ประชุมชี้แจงให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ ในงานที่ได้รับมอบหมายอย่างชัดเจน
 - 5.3 ด้านการติดตามและประเมินผล ผู้บริหารควรมีการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามแนวทางการแก้ไขปัญหาที่กำหนดไว้ มีการดำเนินการตามปฏิบัติไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับอย่างถูกต้อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพและปัญหา การดำเนินงานการควบคุมภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน และขนาดโรงเรียน มีประเด็นที่น่าสนใจที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยรวบรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีการวางแผนในการบริหารจัดการที่ดี ด้านงบประมาณต่างๆ ก็มีการจัดสรรลงไปยังโรงเรียน และทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ก็ได้ให้ความสำคัญที่จะพัฒนาทั้ง ผู้บริหารและครู เพื่อยกระดับโรงเรียนในสังกัดให้เป็นนิติบุคคลให้ได้ จึงทำให้การบริหารจัดการต่างๆ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นสภาพการควบคุมภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จึงอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ได้ปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2544 เป็นอย่างดี และมีการ ติดตามประเมินผล การควบคุมภายในเป็นอย่างดี ปัญหาที่เกิดขึ้นจึงลดน้อยลง ความเสี่ยงในแต่ละด้านก็ลดลงตามกัน ดังนั้น ปัญหาการควบคุมภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จึงอยู่ในระดับปานกลาง

3. สมมุติฐานข้อที่ 1 สภาพการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1 สภาพการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ได้มีการนิเทศติดตาม ประเมินผล การควบคุมภายในของโรงเรียนในสังกัด และได้กำหนดแนวทางในการควบคุมภายในให้ เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด ดังนั้น สภาพการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จึงไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ สุภาวดี รักท่วม (2549, หน้า 63- 64) ได้ทำการศึกษา ความรู้และการปฏิบัติงานของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับมาตรฐานการควบคุมภายในสถานศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบความรู้ การปฏิบัติงานของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับมาตรฐานการควบคุมภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบาด จำแนกตามสถานภาพ ขนาดโรงเรียน พบว่า 1. ด้านความรู้ของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับมาตรฐานการควบคุมภายในสถานศึกษา พบว่าโดยรวมครูและผู้บริหารมีระดับความรู้ต่ำกว่า

4. สมมุติฐานข้อที่ 2 ปัญหาการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2 ปัญหาการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยม เขต 23 ได้ปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2544 เป็นอย่างดี และมีการติดตามประเมินผล การควบคุมภายในเป็นอย่างดี ปัญหาที่เกิดขึ้นลดน้อยลง ความเสี่ยงด้านต่างๆ ก็ลดลงตามกัน สอดคล้องกับตีใหม่ อินทราพาณิชย์ (2551, หน้า 115) ได้ทำการศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ปัญหาการดำเนินการควบคุมภายในไม่แตกต่างกัน

5. สมมุติฐานข้อที่ 3 สภาพการดำเนินงานการควบคุมภายใน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 3 ทั้งนี้เนื่องมาจาก โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีสภาพการดำเนินการควบคุมภายในของโรงเรียนสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ เทคโนโลยีสารสนเทศ และจัดระบบงานเป็นสัดส่วนได้ชัดเจน สามารถวางคนลงงานได้ตามสายงานในทุกหน้าที่ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก จะเป็นโรงเรียนในตำบล อยู่ห่างไกลและขาดแคลนในทุกๆ ด้าน จึงทำให้สภาพในการดำเนินงาน การควบคุมภายในมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ไพโรจน์ ดำรงค์ดี (2553, หน้า 102 - 103) ได้ศึกษา ปัญหาการจัดระบบการควบคุมภายในของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการจัดระบบการควบคุมภายในของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพและ ขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. สมมุติฐานข้อที่ 4 ปัญหาการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 4 ทั้งนี้เนื่องมาจาก ขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน ปัญหาการควบคุมภายในของโรงเรียนก็แตกต่างกัน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาในการควบคุมภายในของโรงเรียนสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ เพราะว่าในการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็กนั้นมีข้อจำกัดหลายอย่างทั้งด้านบุคลากรที่มีไม่พอ ไม่สามารถจัดบุคลากรลงตามงานได้ทุกงาน ด้านงบประมาณ โรงเรียนขนาดเล็กได้รับจำนวนน้อย ไม่พอต่อความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โรงเรียนขนาดเล็กเป็นโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลทำให้ระบบการติดต่อสื่อสารระบบอินเทอร์เน็ต จึงทำให้ปัญหาในการดำเนินงาน การควบคุมภายในมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับ นฤมล หลักคำ (2554, หน้า 109-112) ได้ศึกษา สภาพการบริหารการควบคุมภายในด้านงบประมาณในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการปฏิบัติงานการบริหารการควบคุมภายในด้านงบประมาณแตกต่างกันใน ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิต ด้านการบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ และด้านการควบคุมภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนหรือหน่วยงานต้นสังกัด ควรมีการอบรมพัฒนาการดำเนินการควบคุมภายในโรงเรียน โดยเน้นด้านกิจกรรมควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ละด้านการติดตามและประเมินผล

1.2 โรงเรียนหรือหน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดทำคู่มือสำหรับการดำเนินการควบคุมภายในโรงเรียน เพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การทำวิจัยครั้งต่อไปควรไปเพิ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน

2.2 ควรทำวิจัยแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานการควบคุมภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

เอกสารอ้างอิง

ตีใหม่ อินทรพานิชย์. (2551). สภาพและปัญหาการดำเนินการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

นฤมล หลักคำ. (2554). การบริหารการควบคุมภายในด้านงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. กรุงเทพฯ: บริษัทสุวิริยาสาสน จำกัด.

ไพโรจน์ ดำรงค์ดี. (2553). การศึกษาปัญหาการจัดระบบการควบคุมภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

สุภาวดี รักท่วม (2549). การศึกษาความรู้และการปฏิบัติของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับมาตรฐานการควบคุมภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรสด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ดรสด: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน(2544). แนวทางการจัดวางระบบการควบคุมภายในและการประเมินผลการควบคุมภายใน. กรุงเทพฯ: ซีเอสเอ็มไพร์ กราฟฟิคส์.